

קנו

לשנה אחת:
כה אדר

ספר הוֹרֵה

ג' שנים-ש"ב:
כג ניסן

רבי יצחק פתח, (ירמיה ב) הפהנים לא אמרו איה יי' ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו בי. הפהנים, אלן פהנים דמשמשין בכהונה גדולה, ומקרבין מלין קדישין לאתרייהו, ומייחדין יחודא כל חד וחד פדקא חזי. ותופשי התורה מאן אינון תופשי התורה, וכי כהני לאו תופשי התורה נינהו. אלא, אלן אינון ליואי, דתפשי בכנורות, דאתיין מסטרא דאורייתא. ואתייהיב מסטרא דלהון אורייתא. ואינון ממנן על שבחא דתושבחתא דמלפא קדישא, ליחדא ליה יחודא שלים פדקא יאות. והרועים פשעו בי. אלן אינון רבבי עמא, דאינון רעיין לעמא, פרעיא דמדבר עאניה.

ואלין אינון ג' דרגין, דבעיא לאשתפחא תדיר על קרבנא, לאשתפחא רענא לעילא ותתא, ולאשתפחא ברכאן בכלהו עלמין. פהנא מקרב קרבנא, ואתפון ליחדא שמא קדישא כדקא חזי, ולאשתפחא סטרא דיליה. וליואי אתפוןן בשיר, לאשתפחא סטרא דלהון, (דף ע"ב) ולאשתפחא בסטרא דכהנא. וישראל אתפוןן לבא ורעותא לתיובתא שלימתא, ואתפנע קמי מלפא קדישא, והאי נטיל פלא, ואתפפר חוביה, ואשתכח חדוותא בעלאי ותתאי.

רבי יהודה פתח, (תהלים קד) המקרה במים עליותיו וגו'. קדשא ברין הוא כד ברא עלמא, מגו מיא אפיק ליה, וסדר ליה על מיא. מה עבד. פלג מיא לתרין. פלגותא לתתא, ופלגותא לעילא. ועביד מנייהו עובדין, מפלגותא תתאה עבד ותקן עלמא דא, וסדר ליה על פלגותא דא, ואתקין ליה לעילא עלייהו. הך הוא דכתיב, (תהלים כד) כי

רבי יצחק פתח, (ירמיה ב) הפהנים לא אמרו איה ה' ותפשי התורה לא ידעוני והרעים פשעו בי. הפהנים - אלו הפהנים שמשמשים בכהונה גדולה, ומקריבים דברים קדושים למקומם, ומיחדים היחוד כל אחד ואחד פראוי. ותפשי התורה, מי הם תפשי התורה? וכי כהנים אינם תופשי התורה? אלא אלו הם הלויים שתופשים את הכנורות, שבאים מצד של התורה, והתורה נתנה מהצד שלהם, והם ממנים על השבח של תשבחתו של המלך הקדוש ליחד אותו יחוד שלם פראוי. והרעים פשעו בי - אלה הם גדולי העמים, שהרי רועים את העם כמו רועה שמנהיג את צאנו. ואלה הם שלש דרגות שצריכות תמיד להמצא על הקרבן למצא רצון למעלה ולמטה ושימצאו ברכות בכל העולמות. הפהן מקריב קרבן, ומתפון ליחד את השם הקדוש פראוי ולעורר את הצד שלו, והלויים מתפונים בשיר לעורר את הצד שלהם ולהכליל בצדו של הפהן, וישראל מכון לבו ורצונו לתשובה שלמה ונכנע לפני המלך הקדוש, וזה נוטל הכל ומתפפר חטאו, ונמצאת שמחה בפעליונים ובתחתונים.

רבי יהודה פתח, (תהלים קד) המקרה במים עליותיו וגו'. פשפרא הקדוש ברוך הוא את העולם, הוציא אותו מתוך מים, וסדר אותו על המים. מה עשה? חלק את המים לשנים, מחצית למטה ומחצית למעלה, ועשה מהם מעשים. מהמחצית התחתונה עשה ותקן את העולם הזה וסדר אותו על המחצית הזאת, ותקן אותו למעלה

עליהם, זהו שכתוב (שם כד) כי הוא על ימים יסדה. ואת המחצית האחרת העלה למעלה וסדר בו את התקרות העליונות, זהו שכתוב המקרה במים עליותיו וגו'.

ועשה רקיע בין שני החצאים הללו, זהו שכתוב (בראשית א) יהי רקיע בתוך המים וגו'. ועליהם תקן וסדר עליונים קדושים מתוך טפות טפות ברוח שנגזרה בתאר (במאור) (וסדר מלאכים עליונים קדושים מתוך רוח שנגזרה מפיו), שכתוב וברוח פיו כל צבאם.

ובאלו תקן וסדר המזמרים את תשבתותו ביום, והתעברו בשלהבות אש. ואותם גודדי הצבאות אומרים שירה ביום, תשבתות בבקר וזמירות בערב. כשמגיע הלילה, כלם מפסיקים את השירה. מעליהם גודדי אש בשלהבת חזקה עומדים ומריחים אש אוכלת, וחוזרים למקומם.

ויש בצד האחר שתהומות עולים אלו על אלו, ויש תהום עליון ותהום תחתון, ובכלם שורים בעלי הדינים מצד של הדין הקשה. ויש בתוך צד התהום התחתון שלהבות ששורפות זיקים של אש הממנים על דיני העולם, לשרף את הרשעים באש שיוצאת מאותו נהר דינור. וכלם אש, ומראיהם אש לוהטת, ועומדים בין עליונים ותחתונים. ובשעורה צשן המזבח, עוברים ועולים מאותה דרגה, שעומדים לכלות ולהאביד, ואותו זרם של של אש חזרה של נהר דינור, שהוא תקיף ועליון, חוזר למקומו, וכלם נהנים מעשן המזבח, משום שנתתן פנגד (המזבח) המלך העליון, ומשום כך הם נהנים ממנו, והם קרבים לכאן. ועשן אחר עולה, והרי

הוא על ימים יסדה. ופלגו אחרא סלקיה לעילא, ותקר ביה תקראין עלאין, הדא הוא דכתיב המקרה במים עליותיו וגו'.

ועבד רקיע בין תרין פלגותיא אלין, הדא הוא דכתיב (בראשית א) יהי רקיע בתוך המים וגו', ועלייהו אתקין וסדר עלאין קדישין מגו טיפי טיפי ברוחא דאתגזרא בבסיטא (ס"א כבוצינא) (ס"א וסדר מלאכי עלאי קדישין, מגו רוחא דאתגזר מפומיה). דכתיב, (תהלים לג) וברוח פיו כל צבאם.

ובאלו אתקין וסדר מזמרי תושבתותיה ביומא, ואתעברו בשלהובי אשא. ואינון גודדי חיילין, אמרין שירתא ביומא, תשבתות בצפרא, וזמירן ברמשא. כד מטי ליליא, בלהו פסקי שירתא. לעילא מנייהו, גודדין דאשא, בשלהובא תקיף, קיימין ומריחין אשא דאכלא, ואהדרי לאתרייהו.

ואית בסטרא אחרא, דתהומין סלקין אלין על אלין. ואית תהומא עלאה, ותהומא תתאה, ובכלהו שארן מאריהון דדינן מסטרא דדינא קשיא. ואית בגו סטרא דתהומא תתאה, שלהובן דאוקדין זיקין נורין, ממנן על דינן דעלמא, לאוקדא לחייביא בנורא, דנגדי מההוא נהר דינור. וכלהו אשא, וחיזו דלהון אשא דלהיט, וקיימין בין עלאי ותתאי.

וכד תננא דמדבחא סליק, מתעברן וסלקין מההוא דרגא, דקיימין לשיצאה ולאובדא, וההוא נגידו דאשא תקיפא דנהר דינור, דאיהו תקיף ועלאה, אהדר לאתריה. וכלהו, מתהננין מתננא דמדבחא, בגין דאתתקנת לקבלי (ס"א מדבחא) מלפא עלאה, ובגין כך מתהננין מניה, ואינון קרבינ להכא.

(המזבח) המלך העליון, ומשום כך הם נהנים ממנו, והם קרבים לכאן. ועשן אחר עולה, והרי

בארנו, לכל אחד ואחד, הרצון של הכל שעולה למעלה, שהוא נחת רוח למלך הקדוש.

הרי נתבאר שבמזבח עולה ונראה אוריא"ל, כמו מראה של אריה חזק רובץ על טרפו, והיו הפהנים וישראלים רואים ושומעים, שהיו יודעים שהתקבל ברצון לפני המלך הקדוש, ואש אחת עליונה קדושה יורדת כנגד האש התחתונה, ואז אדם הולך (רא) ומזדעזע לפני אדונו ושב בתשובה שלמה.

למלך ששלחו לו דורון, והיה מקבל לפניו. אמר לעבדו, לך וטל את הדורון הזה שהביאו לי. כך אמר הקדוש ברוך הוא לאוריאל, לך וקבל את הדורון שבני מקריבים לפני. כמה שמחה נמצאת בכל, כמה התבשמות נמצאת בכל, כשהכהן והלוי ואותו שמקריב קרבן מכונים להקריב קרבן כראוי ביחוד שלם. בא ראה, כתוב ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העלה וגו'. זה אוריאל"ל, שיוֹרֵד במראה של אש בשלהבת, עד שיוֹרֵד למזבח לקבל את הדורון, ונראה כמו אריה גדול רובץ על הקרבן. וב'ש'ראל לא נמצאו צדיקים, או שאותו מקריב הקרבן לא הקריב כראוי ולא התקבל קרבנו, היו רואים שהעשן לא עולה בדרך ישרה, והיתה עומדת רוח אחת מנזק הצפון ונכנסת למזבח, והיו רואים דיוקן של כלב אחד חצוף רובץ על הקרבן, ואז היו יודעים שלא התקבל ברצון אותו הקרבן.

למלך ששלחו לו דורון, ראה אותו המלך שאינו כדאי לקרבו לפניו. אמר המלך, סלקו את

ותננא אחרא סליק, והא אוקימנא, לכל חד וחד, רעותא דכלא דסלקא לעילא, דאיהו נייחא דרוחא, לגבי מלכא קדישא.

הא אתמר, דבמדבחה סלקא ואתחזי אוריאל"ל, כחזיו דחד אריא תקיפא, רביע על טרפיה. והווי חמאן פהגי וישראל, וחדאן, דהווי ידעין דאתקבל ברענא קמי מלכא קדישא. ואשא אחרא עלאה קדישא נחית, לקבלא אשא תתאה, פדין בר נש אזיל (נ"א דחיל) ואזדעזע קמי מאריה, ותב בתיובתא שלימתא.

למלכא דשדרו ליה דורנא, ואתיישר קמיה, אמר לעבדיה, זיל וטול דורון דא, דאיתיא לי. כך אמר קדשא בריך הוא לאוריאל"ל, זיל וקביל דורנא דבני מקריבין קמאי. כמה חדרוה משתפחי בכלא, כמה בסימותא בכלא משתכח, כד פהנא וליואה, וההוא דמקריב קרבנא, מכווני לקרבא קרבנא כדקא יאות, ביחודא שלים.

הא חזי, פתיב, (ויקרא ט) ותצא אש מלפני יי' ותאכל על המזבח את העולה וגו'. דא אוריאל"ל, דנחית בחזיו דאשא בשלהובא, עד דנחית למדבחה, לקבלא דורנא ואתחזי כאריה רברבא, רביע על קרבנא.

וכד ישראל לא אשתכחו זפאין, או ההוא דמקריב קרבנא לא קריב בדקא יאות, ולא אתקבל קרבניה, הווי חמאן דלא סליק תננא בארז מיישר, והוה קם חד רוחא מנוקבא דצפון, ועאל למדבחה, והווי חמאן דיוקנא דחד כלבא חציפא, רביע על קרבנא. פדין הווי ידעי דלא אתקבל ברענא ההוא קרבנא. למלכא דשדרו ליה דורון, חמא ליה מלכא

דלאו איהו כדאי לקרבא קמיה, אמר מלכא, אסיקו ההוא

דורונא, וְהָבּוּ לִיָּה לְכַלְפָּא, דְּלָאוּ אִיהוּ כְּדָא
לְאַעְלָא קָמָא. כִּף בְּשַׁעְתָּא דְקָרְבָּנָא אַתְקָרִיב,
וְלֹא אַתְקַבֵּל בְּרַעְוָא, דּוּרֹנָא לְכַלְפָּא אַתְמָסֵר.
וּבְגִין כִּף הוּוּ חֲמָאן, דִּיּוֹקְנָא דְכַלְפָּא עַל גְּבִי
מַדְבָּחָא.

הָא חֲזִי כְתִיב (דף ל"ג ע"א) (ויקרא ט) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי
יְיָ וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, דָּא אֹרִיא"ל, דְּאִתְחַזִּי
בְּשִׁלְהוּבִיתָא דְאַשָּׁא עַל מַדְבָּחָא, כְּמָה דְאַתְמָר
רַבִּיעַ עַל קָרְבָּנָא. וּכְדִין חֲדָוּתָא הָוָה בְּכָלָא,
דְּהָא אַתְקַבֵּל בְּרַעְוָא, כְּמָה דְכְתִיב, וַיֵּרָא כְבוֹד
יְיָ אֶל כָּל הָעָם. וְאִי לֹא הָוָה עֲרֻבֻבִיא דְבְנֵי
אַהֲרֹן, מִן יוֹמָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא
אֲשַׁתְּכַח רַעְוָא הָכִי לְעִילָא וְתַתָּא.

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא דָּא לְשׁוּרְף קְדָשִׁים בְּאֵשׁ. וְאַבְתְּרִיהּ וְהַנּוֹתֵר
מִבְּשֵׁר הַזֶּבַח בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּאֵשׁ יִשְׂרָף. תְּנַאֲרִין
וְאַמְרָאִין. בְּסִתְרֵי תוֹרָה, אֵית קְדָשׁ, וְאֵית קְדָשִׁים, וְאֵית
קְדָשׁ קְדָשִׁים. מַה הִנָּאָה אֵית לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקְדָשִׁים
דְּאִתּוּקְדוּ. אִי תִימָא בְּגִין יִצְחָק, דְּבִשְׁעָתָא דִּישְׂרָאֵל בְּעָקוּ,
סְלִיק אֶפְרוּ שֶׁל יִצְחָק קָמִיה, דְּאִי חֲיִיבִין שְׂרִיפָה אֲשַׁתְּזִיבוּ
בְּגִינִיה. הָאִי לְדִרְשָׁא אִיהוּ. וְאִי תִימָרוּן בְּגִין (צְרִימָא) (נ"א
וְאִי בְּגִין) בְּנֵי אַהֲרֹן דְּהוּוּ שְׂרִיפַת קְדָשִׁים, דְּכְתִיב בְּהוּן וַתֵּצֵא
אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְיָ וַתֹּאכַל אוֹתָם וְיָמוּתוּ. וּמִיתְתְּהוּן כְּפָרָה
לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂרִיפַת קְדָשִׁים, אוּף דָּא לְדִרְשָׁא קָא אַתִּי.
אַלָּא, תֵּלַת אֲשִׁין בְּשִׁרְגָא: אֲשָׁא חוּרָא, וְאַשָּׁא אוּכְמָא,
וְאַשָּׁא תְּכִלְתָּא. לְקַבֵּל: תוֹרָה, נְבִיאִים, וּכְתוּבִים.
לְקַבֵּל: כֹּהֵן, לוֹי, וְיִשְׂרָאֵל. וְתַכְלַת אִיהִי שְׂכִינְתָּא, קְרִיבָא
לָן, וְאִיהִי אַחֲדָא בְּאִינוּן פְּתִילוֹת, בְּכַנְפֵי מְצוּה, דְּאַתְמָר
כְּהוּן וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית. וְהָאִי תַכְלַת דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא,
אִיהִי דִינָא, דְּאַכִּילַת קְרַבְנִין וְעִלּוּן.

אוּתוּ הַדּוּרוֹן וַתְּנוּ אוֹתוֹ לְכַלֵּב,
שְׂאִינוּ כְּדָאִי לְהַכְנִס לְפָנָי. כִּף
בְּשַׁעָה שְׁנִקְרַב הַקֶּרֶבֶן וְלֹא
הִתְקַבֵּל בְּרַעְוֹן, הַדּוּרוֹן נִמְסֵר
לְכַלֵּב, וּמִשּׁוּם כִּף הָיוּ רוֹאִים אֶת
דִּיּוֹקֵן הַכֶּלֶב עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ.

בֹּא רָאָה, כְּתוּב וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי
ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה אֹרִיא"ל,
שְׁנִרְאָה בְּשִׁלְהֶבֶת אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ,
כְּמוֹ שְׁנִאָמַר רֹבֵץ עַל הַקֶּרֶבֶן. וְאִז
הִיתָה שְׂמֻחָה בְּכָל, שְׁחֵרֵי הַתְּקַבֵּל
בְּרַעְוֹן, כְּמוֹ שְׂכָתוּב וַיֵּרָא כְבוֹד
ה' אֶל כָּל הָעָם. וְאִם לֹא הִיתָה
הָעֲרֻבֻבִיא שֶׁל בְּנֵי אַהֲרֹן מִיּוֹם
שִׁנְעָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא
נִמְצָא רַעְוֹן כִּף לְמַעְלָה וְלַמַּטָּה.

רעיא מהימנא

מְצוּה זֹאת לְשׁוּרְף קְדָשִׁים בְּאֵשׁ,
וְאַחֲרֶיהָ - וְהַנּוֹתֵר מִבְּשֵׁר הַזֶּבַח
בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּאֵשׁ יִשְׂרָף. תְּנַאֲרִים
וְאַמְרָאִים, בְּסִתְרֵי תוֹרָה יֵשׁ
קְדָשׁ, וְיֵשׁ קְדָשִׁים, וְיֵשׁ קְדָשׁ
קְדָשִׁים. מַה הִנָּאָה יֵשׁ לְקוּדְשׁ
כְּרוּךְ הוּא בְּקְדָשִׁים שְׁנִשְׁרָפוּ? אִם
תֹּאמַר בְּשִׁבִּיל יִצְחָק, שְׂבִשְׁעָה
שִׁישְׂרָאֵל בְּצָרָה, עוֹלָה אֶפְרוּ שֶׁל
יִצְחָק לְפָנָיו, שְׂאֵם חֲיִיבִים שְׂרָפָה
יִנָּצְלוּ בְּגִלְלוֹ - זֶהוּ לְדִרְשָׁא. וְאִם
תֹּאמְרוּ מִשּׁוּם (הַצְדִּיקִים) (וְאִם מִשּׁוּם)

בְּנֵי אַהֲרֹן שֶׁהָיוּ שֹׂרְפֵת קְדָשִׁים,
שְׂכָתוּב בָּהֶם וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה'
וַתֹּאכַל אוֹתָם וְיָמוּתוּ, וּמִיתְתָם
כְּפָרָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֹׂרְפֵת
קְדָשִׁים - אִף זֶה לְדִרְשָׁא בֹּא.
אַלָּא שְׁלֹשָׁה אֲשִׁים בְּנֵי: אֵשׁ
לְבָנָה, וְאֵשׁ שְׁחֵרָה, וְאֵשׁ תַּכְלָה,
כְּנִגְדַּת תוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים,
כְּנִגְדַּת כֹּהֵן לוֹי וְיִשְׂרָאֵל. וְתַכְלַת
הִיא שְׂכִינָה, קְרוּבָה לָנוּ, וְהִיא
אַחֲוָה בְּאוֹתָן פְּתִילוֹת, בְּכַנְפֵי
מְצוּה, שְׁנִאָמַר בָּהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם
צִיצִית. וְהַתְּכִלַת הַזֹּאת שֶׁהִיא
שְׂכִינָה, הִיא דִּין שְׂאוּכְלַת קְרַבְנוֹת וְעוֹלוֹת.